

EIOPA-17/651
2017. október 4.

**A biztosítási értékesítésről szóló irányelv
szerinti iránymutatások az olyan
biztosítási alapú befektetési
termékekhez, amelyek szerkezetükből
adódóan megnehezítik az ügyfél számára
a kapcsolódó kockázatok megértését**

Bevezetés

- 1.1. Az európai felügyeleti hatóság (az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság) létrehozásáról, valamint a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/79/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1094/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: az EIOPA-rendelet)¹ 16. cikke szerint és a biztosítási értékesítésről szóló, 2016. január 20-i (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) (a továbbiakban: az IDD)² 30. cikkének (7) és (8) bekezdése szerint, az EIOPA iránymutatásokat ad ki egyrészt azoknak a biztosítási alapú befektetési termékeknek az értékeléséről, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését az IDD 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának i. alpontja értelmében, valamint az olyan biztosítási alapú befektetési termékeknek az értékeléséhez, amelyeket az IDD 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontja alkalmazásában nem összetettként osztályoztak, figyelembe véve, hogy az ilyen osztályozás szintén annak a megítélésén alapul, hogy a termék szerkezetéből adódóan megnehezíti-e az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.
- 1.2. Az IDD 30. cikke (1) és (2) bekezdésének megfelelően a biztosítási alapú befektetési termék értékesítésének keretében a biztosításközvetítő vagy biztosító általában köteles felmérni, hogy a biztosítási alapú befektetési termék alkalmas vagy megfelelő-e az ügyfél számára. Az IDD 30. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek e kötelezettségektől, és ne írják elő az alkalmasság vagy megfelelés vizsgálatának elvégzését a biztosítási alapú befektetési termék értékesítése során, amennyiben különféle feltételek teljesülnek. Ezt a fajta értékesítést gyakran „csak végrehajtás”-nak nevezik, mivel az ügyletet pusztán végrehajtják, mindenfajta tanácsadás vagy az ügyfél helyzetének felmérése nélkül. Az IDD 20. cikkének (1) bekezdésével összhangban azonban a biztosításértékesítőnek ilyenkor is meg kell határoznia az ügyfél igényeit és szükségleteit.
- 1.3. Az IDD 30. cikkének (3) bekezdésében annak eldöntéséhez előírt feltételek egyike, hogy a biztosítási alapú befektetési termékeket lehet-e csak végrehajtás jellegű értékesítésként forgalmazni, a biztosítási alapú befektetési termék összetettségére vonatkozik. Ez az értékelés azoknak a pénzügyi eszközöknek a jellegén alapul, amelyekkel kapcsolatban a biztosítási alapú befektetési termék befektetési kitétséget jelent, valamint az ügyféllel kötött biztosítási szerződés szerkezetén (az IDD 30. cikke (3) bekezdésének a) pontja). Az IDD 30. cikkének (7) és (8) bekezdésével összhangban az EIOPA felhatalmazást kapott, hogy iránymutatásokat dolgozzon ki mind az összetett, mind a nem összetett jelleg megítéléséhez.
- 1.4. Azoknak a pénzügyi eszközöknek az összetettsége, amelyekkel kapcsolatban a biztosítási alapú befektetési termék befektetési kitétséget jelent, a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU irányelvben (átdolgozás) (a továbbiakban: MiFID II)³ adott rendelkezésektől függ. Az IDD 30. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében különbséget kell tenni egyrészt a MiFID II szerint nem összetettnek minősülő pénzügyi eszközökkel kapcsolatban befektetési kitétséget jelentő biztosítási alapú befektetési termékek és másrészt az egyéb, nem összetett, biztosítási alapú befektetési termékek között.

---

¹ HL L 331., 2010.12.15., 48–83. o.

² HL L 26., 2016.2.2., 19. o.

³ HL L 173., 2014.6.12., 349. o.

- 1.5. Ezek az iránymutatások a biztosítási alapú befektetési termékek valamennyi típusának az értékelésére kiterjednek. Az IDD 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának i. és ii. alpontja közötti különbségtétel ellenére fontos biztosítani, hogy csak végrehajtás útján kizárólag azokat a biztosítási alapú befektetési termékeket lehessen értékesíteni, amelyek esetében a kockázatok az ügyfél számára könnyen érthetőek. Az iránymutatások mindenekelőtt az olyan szerződéses szerkezetek vagy feltételek meghatározásának kérdésével foglalkoznak, amelyek megnehezíthetik az ügyfél számára a biztosítási alapú befektetési termékben rejlő kockázatok megértését. Emellett azonban több más, a biztosítási alapú befektetési termékek összetettségének értékeléséhez kapcsolódó kérdésre is kitérnek.
- 1.6. Tekintettel az IDD minimális harmonizációs céljára, valamint arra a tényre, hogy konkrétan a csak végrehajtás típusú értékesítéseknél az ügyfelek nem részesülnek a vonatkozó üzletviteli szabályok némelyike által jelentett védelemben, a nemzeti illetékes hatóságok ezen a területen szigorúbb nemzeti rendelkezéseket tarthatnak fenn vagy vezethetnek be, hogy védjék a fogyasztókat.
- 1.7. Az iránymutatások kidolgozása folyamán az EIOPA az üzletviteli előírások területén más szabályozási követelményeket is figyelembe vett, nevezetesen a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról szóló, 2014. november 26-i 1286/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁴.
- 1.8. Az EIOPA emellett mérlegelte az ESMA⁵ által az olyan pénzügyi eszközök értékelése terén végzett munkát, amelyek szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését. Ez tükrözi a szabályozási arbitrázs elkerülésének az IDD (56) preambulumbekkezdésében is jelzett fontosságát, a biztosítási szerződések sajátos természetét is figyelembe véve.
- 1.9. Ezek az iránymutatások a nemzeti illetékes hatóságoknak szólnak azokban a tagállamokban, amelyek úgy döntöttek, hogy élnek az IDD 30. cikke (3) bekezdésének első albekezdése szerinti eltérési lehetőséggel. Annak ellenére, hogy a biztosítókra és közvetítőkre vonatkozó kötelezettségeket külön rendelkezések írják le, ez a dokumentum nem értelmezendő úgy, mint amely közvetlen követelményeket ír elő az említett pénzügyi intézmények számára. A pénzügyi intézményeknek az illetékes nemzeti hatóságaik által alkalmazott felügyeleti és szabályozási keretrendszernek kell megfelelniük.
- 1.10. Ezen iránymutatások alkalmazásához az alábbi definíció került kidolgozásra:
  - A „csak végrehajtás jellegű értékesítés” a biztosítási alapú befektetési termékeknek az IDD 30. cikke (3) bekezdésével összhangban történő értékesítését jelenti.
- 1.11. A jelen iránymutatásokban meg nem határozott fogalmak a bevezetőben említett jogi aktusokban meghatározott jelentéssel bírnak.
- 1.12. Az iránymutatásokat a lefordított változatok közzétételének napjától kell alkalmazni.

---

⁴ HL L 352., 2014.12.9., 1. o.

⁵ Lásd például a MiFID II 25. cikkének (10) bekezdésében adott felhatalmazást, amelynek alapján az ESMA kiadta az összetett adósságinstrumentumokról és a strukturált betétekről szóló [iránymutatásokat](#).

1. szakasz: Az olyan szerződésekre érvényes követelmények, amelyek csak a MiFID II szerint nem összetettnek minősülő pénzügyi eszközökkel kapcsolatban jelentenek befektetési kitettséget (az IDD 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának i. alpontja)

1. iránymutatás - Befektetési kitettség

1.13. A biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak garantálnia kell, hogy a biztosítási alapú befektetési termék csak a 2014/65/EU irányelv szerint nem összetettnek minősülő pénzügyi eszközökkel kapcsolatban jelent befektetési kitettséget. Az ilyen nem összetett pénzügyi eszközök közé csak a következő eszközök tartoznak:

- (a) a MiFID II. 25. cikke (4) bekezdésének a) pontjában megnevezettek;
- (b) amelyek eleget tesznek a 2014/65/EU irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő kiegészítéséről szóló (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 57. cikkében szereplő kritériumoknak;
- (c) amelyek az összetett adósságinstrumentumokról és a strukturált betétekről szóló ESMA-iránymutatások⁶ szerint nem minősülnek összetettnek.

2. iránymutatás – A szerződés jellegének módosításával és a biztosítási alapú befektetési termék visszavásárlására való képességgel kapcsolatos szerződéses feltételek

1.14. Ha a szerződés tartalmazza a következő elemek bármelyikét, a biztosítónak vagy biztosításközvetítőnek úgy kell tekintenie, hogy szerkezetéből adódóan megnehezíti a kapcsolódó kockázatok megértését:

- (a) olyan kikötést, feltételt vagy kiváltó tényezőt tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a biztosító alapvetően módosítsa a biztosítási alapú befektetési termék jellegét, kockázatát vagy kifizetési profilját;
- (b) nincs lehetőség a visszavásárlásra vagy a biztosítási alapú befektetési terméknek az ügyfél számára hozzáférhető értéken való realizálására;
- (c) közvetlen vagy közvetett díjakat tartalmaz, amelyek hatására – még ha technikailag van is lehetőség a biztosítási alapú befektetési termék visszavásárlására – a visszavásárlás észszerűtlen hátrányt okozhat az ügyfél számára, mivel a költségek nem állnak arányban a visszavásárlás kapcsán a biztosítót terhelő költségekkel.

3. iránymutatás – A lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés meghatározására vonatkozó szerződéses feltételek

1.15. A biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak értékelnie kell a lejárat vagy visszavásárlási értéket vagy halál esetén járó kifizetést meghatározó mechanizmusok hatásait és azt, hogy ezek az ügyfél számára megnehezítik-e a kapcsolódó kockázatok megértését, kivéve, ha ezek a mechanizmusok

---

⁶ Kelt 2016. február 4-én (ESMA/2015/1787)

közvetlenül azokon a nemzeti jogszabályokon alapulnak, amelyek kifejezett célja az ügyfelek érdekeinek védelme.

1.16. Az értékelés keretében, ha a szerződés tartalmazza az alább felsorolt elemek bármelyikét, a biztosítónak vagy biztosításközvetítőnek úgy kell tekintenie, hogy szerkezetéből adódóan megnehezíti az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését:

(a) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés a biztosító által meghatározott változóktól függ, amelyek hatásait az ügyfél nehezen értheti meg;

(b) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés a befektetési kitétség vagy stratégiák különböző típusain alapul, amelyek egyesített hatásait az ügyfél nehezen értheti meg;

(c) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés gyakran vagy számottevően változhat a szerződés futamideje alatti különböző időpontokban, aminek oka vagy bizonyos, előre meghatározott küszöbfeltételek teljesülése, vagy bizonyos időpontok elérése. Ebbe nem tartoznak bele a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés egyedileg megítélt bónuszok folyósítása miatti változásai;

(d) van egy garantált lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés, amelyre olyan feltételek vagy időbeli korlátozások vonatkoznak, amelyek hatásait az ügyfél nehezen értheti meg. Ebbe nem tartoznak bele a garantált lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés egyedileg megítélt bónuszok folyósítása miatti változásai.

4. iránymutatás – A költségekre vonatkozó szerződéses feltételek

1.17. Annak értékelése keretében, hogy a szerződés szerkezetéből adódóan megnehezíti-e az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését, a biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak értékelnie kell, hogy a költségek valószínűleg nehezen érthetőek-e az ügyfél számára, különös tekintettel azokra a feltételekre, amelyek szerint a költségek a szerződés időtartama alatt jelentősen változhatnak, többek között a befektetés teljesítménye alapján.

1.18. Ahol a költségek közvetlenül a kifejezetten az ügyfelek érdekeinek védelmére irányuló nemzeti jogszabályokon alapulnak, ezeket nem lehet úgy tekinteni, hogy szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.

5. iránymutatás – A biztosítási szerződés kedvezményezettjére vonatkozó szerződéses feltételek

1.19. Ha a szerződéses rendelkezések lehetővé teszik, hogy az ügyfél ne a megszokott megfogalmazással határozza meg a szerződéses jogviszony végén előnyökben részesülő személyt (kedvezményezett kikötés), ami megnehezítheti a kedvezményezett azonosítását, és a biztosított halála esetén megnehezítheti a kedvezményezett számára a kifizetés tényleges igénybevételét, a biztosításközvetítőnek vagy a biztosítónak úgy kell tekintenie, hogy a szerződés szerkezetéből adódóan megnehezíti az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.

2. szakasz: A „más, nem összetett, biztosítási alapú befektetési termékekre” vonatkozó követelmények (az IDD 30. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontja)

6. iránymutatás – A lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés meghatározására vonatkozó szerződéses feltételek

- 1.20. A biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak értékelnie kell a lejárat vagy visszavásárlási értéket vagy halál esetén járó kifizetést meghatározó mechanizmusok hatásait és azt, hogy ezek az ügyfél számára megnehezítik-e a kapcsolódó kockázatok megértését, kivéve, ha ezek a mechanizmusok közvetlenül azokon a nemzeti jogszabályokon alapulnak, amelyek kifejezett célja az ügyfelek érdekeinek védelme.
- 1.21. Az értékelés keretében, ha a szerződés tartalmazza a következő elemek bármelyikét, a biztosítónak vagy biztosításközvetítőnek úgy kell tekintenie, hogy szerkezetéből adódóan megnehezíti az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését:
- (a) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés a biztosító által meghatározott változóktól függ, amelyek hatásait az ügyfél nehezen értheti meg;
  - (b) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés a befektetési kitétség vagy stratégiák különböző típusain alapul, amelyek egyesített hatásait az ügyfél nehezen értheti meg;
  - (c) a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés gyakran vagy számottevően változhat a szerződés futamideje alatti különböző időpontokban, aminek oka vagy bizonyos, előre meghatározott küszöbfeltételek teljesülése, vagy bizonyos időpontok elérése. Ebbe nem tartoznak bele a lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés egyedileg megítélt bónuszok folyósítása miatti változásai;
  - (d) van egy garantált lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés, amelyre olyan feltételek vagy időbeli korlátozások vonatkoznak, amelyek hatásait az ügyfél nehezen értheti meg. Ebbe nem tartoznak bele a garantált lejárat vagy visszavásárlási érték vagy halál esetén járó kifizetés egyedileg megítélt bónuszok folyósítása miatti változásai.

7. iránymutatás – A költségekre vonatkozó szerződéses feltételek

- 1.22. Annak értékelése keretében, hogy a szerződés szerkezetéből adódóan megnehezíti-e az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését, a biztosításközvetítőnek vagy biztosítónak értékelnie kell, hogy a költségek valószínűleg nehezen érthetőek-e az ügyfél számára, különös tekintettel azokra a feltételekre, amelyek szerint a költségek a szerződés időtartama alatt jelentősen változhatnak, többek között a befektetés teljesítménye alapján.
- 1.23. Ahol a költségek közvetlenül a kifejezetten az ügyfelek érdekeinek védelmére irányuló nemzeti jogszabályokon alapulnak, ezeket nem lehet úgy tekinteni, hogy szerkezetükből adódóan megnehezítik az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.

8. iránymutatás – A biztosítási szerződés kedvezményezettjére vonatkozó szerződéses feltételek

1.24. Ha a szerződéses rendelkezések lehetővé teszik, hogy az ügyfél ne a megszokott megfogalmazással határozza meg a szerződéses jogviszony végén előnyökben részesülő személyt (kedvezményezett kikötés), ami megnehezítheti a kedvezményezett azonosítását, és a biztosított halála esetén megnehezítheti a kedvezményezett számára a kifizetés tényleges igénybevételét, a biztosításközvetítőnek vagy a biztosítónak úgy kell tekintenie, hogy a szerződés szerkezetéből adódóan megnehezíti az ügyfél számára a kapcsolódó kockázatok megértését.

A megfelelésre és a jelentéstételre vonatkozó szabályok

1.25. E dokumentum az EIOPA-rendelet 16. cikke alapján kibocsátott iránymutatásokat tartalmaz. Az EIOPA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban a hatáskörrel rendelkező hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és az ajánlásoknak.

1.26. Azoknak a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak, amelyek megfelelnek vagy meg kívánnak felelni ezen iránymutatásoknak, megfelelő módon át kell ültetniük ezeket a szabályozási vagy felügyeleti rendjükbe.

1.27. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a lefordított változatok közzétételét követő két hónapon belül vissza kell igazolniuk az EIOPA-nak, hogy megfelelnek-e, illetve meg kívánnak-e felelni ezen iránymutatásoknak, megjelölve a meg nem felelés indokait is.

1.28. Ha ezen a határidőn belül nem érkezik válasz, úgy kell tekinteni, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg a jelentéstételi kötelezettségnek, és a jelentésben így kell szerepeltetni.

1.29. Az olyan tagállamokban működő, hatáskörrel rendelkező hatóságok, amelyek nem éltek az IDD 30. cikke (3) bekezdésének első albekezdése szerinti eltérési lehetőséggel, nem kötelesek jelentést tenni az EIOPA felé.

Felülvizsgálatra vonatkozó záró rendelkezések

1.30. A jelen iránymutatásokat az EIOPA az IDD 30. cikkének (7) és (8) bekezdésével összhangban rendszeres időközönként felülvizsgálja és naprakésszé teszi.